

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਹਾਂਡਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹਨ।

(14) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(15) ਆਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਮ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਦਸਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਇਸ ਨਿਰਮਲ ਯਾਦ, ਜੇ.

ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਸੀਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

CRL. MISC. ਸੰ. 36225/2005 ਦੇ ਐਮ

17 ਮਾਰਚ, 2006

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 — S. 154 — ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ GPA ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ/ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼—ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ—ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ—ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹੋਰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ—ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਦੂਜੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ—ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ - ਫੜਿਆ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ - ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ 162 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀਸੀ—ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦਰਵਰਤੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਪੁਲਿਸ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ

ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹਰ ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 154 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਕਾਊਂਟਰ ਕੇਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸੇ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 14)

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਢਲਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਜਾਅਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੰਜੀਵ ਬਾਂਸਲ ।

ਆਰਕੇ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘਵਾਲਾ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ,

ਕੇ.ਐਸ. ਨਲਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਨਿਰਮਲ ਯਾਦਵ, ਜੇ:

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, — ਵੀਡੀਓ; ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 10 ਜੂਨ, 2005 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 153 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਸੇਂਟ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੇਰਾਬੱਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-6) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਮਤਰੇਆ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਮਰਹੂਮ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਧੀ ਕੰਵਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਲ 1943 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ. ਕੋਚਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਜੋੜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸੰਦੀਪ ਹੈ। ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਲ 1968 ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਹੋਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜੈਵਿਕ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-

Jasjit Singh Bhasin v. State of Punjab and another 3
(Nirmal Yadav, J.)

ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਵਿਆਹ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 2 ਅਗਸਤ, 1993 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਨੰ. 1346, ਸੈਕਟਰ 34-ਸੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਖਰੀਦਿਆ-ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਰਚਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸੰਦੀਪ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਂਵਾੜਾ ਪਰਗਨਾ ਬਸਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਕਸੌਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੋਲਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯਸ਼ੋਧਾ ਨੰਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 12 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-1) ਵਿਧੀਵਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਯਸ਼ੋਧਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਵੱਲੋਂ ਸਾਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਹਰਚਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 22 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 4 ਅਗਸਤ 2000 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਉਕਤ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 1346, ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 2 ਤਬਦੀਲ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 2005 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਕਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 19 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, - ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਰਾਹੀਂ।

(5) ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਦੀਪ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਖੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਲਾਲਚੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਯਸ਼ੋਧਾ ਨੰਦ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਉਕਤ

ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ - 11 ਅਗਸਤ, 2004 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਯਸ਼ੋਧਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-2) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਭੈਣ ਕੰਵਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਦੀਪ ਦੀ ਮਾਂ), ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੀਪ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਕਾਰਨ ਸੈਟ ਬੈਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਨਰਾਜ਼ ਨੀਅਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 21 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 380, 420, 467, 468, 471, 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 138 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 27 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4) ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਨੇ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 30 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਐਫਆਈਆਰ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-3) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ: 153, ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2005 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਡੇਰਾਬੱਸੀ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-6) ਵਿਖੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ FIR, Annexure P-6 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ FIR, Annexure P-3 ਵਿੱਚ ਦਰਜਾਈ ਗਈ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ P-3. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੜਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ, 2000 ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਜਾ ਕੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 16 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ, 2000 ਦੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਰੱਦ

Jasjit Singh Bhasin v. State of Punjab and another 5
(Nirmal Yadav, J.)

ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਦੋਵਾਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼-ਅਨੇਕਸ਼ਰ ਪੀ-3 ਅਤੇ ਪੀ-6 ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੱਖ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P-5 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ, ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਅਲੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 10 ਜੂਨ, 2005 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 153 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ 19 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਥਾਣਾ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 1346, ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 138 ਮਿਤੀ 21 ਮਈ, 2005 (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(8) ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪੋਤੇ ਸੰਦੀਪ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬਚਪਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਜੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪਲਾਟ ਵੀ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੜੱਪਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 4 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਜਾਅਲੀ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਡੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਘਰ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗਿਫਟ ਡੀਡ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਾਂਡ, ਮਿਤੀ 18 ਮਾਰਚ, 2005 ਲਈ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, 21 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 138 (ਅਨੁਸਾਰ P-3) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਲੋਹਗੜ੍ਹ, ਤਹਿਸੀਲ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 19 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਅਲੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਥਾਣਾ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 153 ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2005 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-6) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(9) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(10) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ - ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 154, 155, 156, 157, 162, 169, 170 ਅਤੇ 173 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 154 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰੀਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਗਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੂਸਰੀ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਟੀਠੀ ਐਂਟਨੀ ਬਨਾਮ ਕੋਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, (1) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:**

" .....ਇੱਕ ਫੋਨ ਕਾਲ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਟਿਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ-ਐਫਆਈਆਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਸ. 154 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (1) AIR 2001 SC 2637 ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਣਾ

ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ

Jasjit Singh Bhasin v. State of Punjab and another 7
(Nirmal Yadav, J.)

ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਗਨੀਜ਼ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਐਸ. 162 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਬਿਆਨ ਹੋਣਗੇ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਟੀ ' ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਸ. 156 ਜਾਂ 157 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਤਫਤੀਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ 170, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਐੱਸ. 173(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। .PC ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਹੋਰ ਸਬੂਤ, ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਸ. 154, 155, 156, 157, 162, 169, 170 ਅਤੇ 173 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ S. 173, Cr.PC ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (8) ਦਾ ਆਯਾਤ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਸ. 154, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਗਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਾਂ ਉਹੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਝਦਾਰੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਪਾਏ ਗਏ

ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ Cr.PC ਦੇ S. 173 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰੇ।

ਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ . ਸਾਈਟ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2) ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(11) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੇਸ ਝੂਠ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ **LRs ਦੁਆਰਾ SP**

ਚਾਂਗਲਵਰਾਇਆ ਨਾਇਡੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। LRs ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਗਨਨਾਥ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਨਾਮ (3) ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (4)। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਕਮਲਾਦੇਵੀ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

(12) ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ 'ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ 179 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਥਾਣੇ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2002) 1 SCC 714

ਐਫਆਈਆਰ 1994 ਐਸਸੀ 853

- (2) 2002 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 450
- (3) 2001 (4) RCR 522

- (4) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 162 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ,
- (5) ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। . ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਗਿਆਨਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮ, ਪਰ ਹੋਰ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 173

Jasjit Singh Bhasin v. State of Punjab and another 9
(Nirmal Yadav, J.)

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੀ-6) ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-3) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(13) ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਟਿਕਾਊਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6), ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਹੋਣ

(6) ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604

ਫੇਸ ਵੈਲਯੂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

- (2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦਾ।
- (3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।
- (4) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।
- (5) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

- (6) ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਐਕਟ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੀਜ਼ਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(14) ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਹਰ ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 154 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰ ਕੇਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸੇ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੈਕਟਰ 34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ (ਅਨੇਕਸਰ ਪੀ-3) ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ (ਅਨੇਕਸਰ ਪੀ-6) ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਨ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਢਲਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਜਾਅਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਲਈ ਥਾਣਾ ਡੇਰਾਬੱਸੀ (ਅਨੇਕਸਰ ਪੀ-6) ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ: 153 ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।

- (16) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Jasjit Singh Bhasin v. State of Punjab and another 11
(Nirmal Yadav, J.)

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ